

Kopija

VADOVĖLIO RECENZIJĄ

Pavadinimas: Biologija

Autoriai: Jurgis Kadziauskas, Jolanta Martinionienė, Inga Viltrakienė.

Ugdymo sritis / dalykas: biologija

Klasė: XI–XII

Vadovėlio komplekto dalys: nėra.

Vadovėlio medžiagos atitiktis Bendrosioms programoms:

Vertinimui pateiktas vadovėlis Biologija skirtas vidurinio ugdymo koncertui (XI–XII klasėms), biologijos bendram ir išplėstiniam kursui. Vadovėlį sudaro 228 puslapiai. Vadovėlio pradžioje pateiktas autorių kreipimasis į mokinius, kartu yra ir pratarmė; I dalis – *Metodologiniai biologijos klausimai* – chronologine tvarka pristatoma svarbiausia biologijos mokslo raidos istorija pateikiant tyrinėtojų nuotraukas ir atliktus darbus; mokiniams priimtina forma pristatomas mokslinio tyrimo metodas; gyvybės struktūros apžvalga, vėliau ši informacija pateikiama santraukoje po temos išdėstymo. Skyrius baigiamas praktiniais ir savikontrolės darbais. II dalis – *Ląstelė – gyvybės pagrindas* – 4 skyriai apima įvairių ląstelių ir audinių struktūros apžvalgą; organizmų cheminės sudėties ypatumus; organinių ir neorganinių medžiagų funkcijas ląstelėje; membranos struktūrą ir pernašos procesus ląstelėje. Medžiagų atpažinimui pateikti praktikos darbų aprašymai, nurodyti rekomenduojami praktikos darbai. Atrinktas dalyko turinys apibūdina kvėpavimo ir fotosintezės procesus ir tarpusavio ryšį. Skyrius pabaigoje santrauka sudaro galimybes ugdyti mokinių pasiekimus, apibrėžtus dalyko ugdomosiose veiklos srityse. III dalis – *Medžiagų apykaita ir pernaša* – sudaryta iš 4 skyrių, kuriuose dalykiškai nagrinėjama dujų apykaita skirtingoje aplinkoje ir organizmuose; medžiagų apykaita ir pernaša augalo organuose ir audiniuose; žmogaus kraujo ir kraujotakos procesai, jų reikšmė; virškinimas žmogaus organizme, maisto medžiagų reikšmė organizmui. Vadovėlio 3 dalių turinys, atsižvelgiant į bendrojo ir išplėstinio biologijos kurso turinio apimtį, tinkamas ir tikslingas. Vadovėlio autoriai pratarmėje nurodo, kad pilku fonu pažymėtoje mokomojoje medžiagoje pateikiama medžiaga akiračio plėtimui, tai sudaro galimybę mokiniams gilinti savo gebėjimus. Šiuo fonu pažymėtos informacijos kiekis yra optimalus.

Kopija tikra
Administracijos sekretorė

Rita Zakarauskienė
2024.06.08

Vadovėlio metodinė struktūra:

Vadovėlį sudaro trys dalys, kiekviena dalis suskirstyta skyriais, o šie temomis. Skyriai baigiami praktikos darbais ir savarankiško darbo užduotimis. Pateikiamos nuorodos – skirtingo ryškumo ir šrifto antraštės; svarbi medžiaga (sąvokos) išskirtos kitu šriftu arba paryškintos tamsiau, pateikiami paaiškinimai sąvokų pakartojimo užduotims atlikti. Po kiekvienu skyriumi *galėtų būti* papildomos literatūros ir temas atitinkančių interneto svetainių nuorodos, nes tai padeda mokiniams savarankiškai mokytis.

„Klausimai ir užduotys“ – žinių pritaikymo užduotyse klausimai formuluojami taip, kad skatintų naują mokomąją medžiagą sieti su anksčiau įgytomis mokinių žiniomis ir praktine patirtimi, išsakyti savo nuomonę apie nagrinėjamus procesus, *galėtų būti* kūrybinių (meninių, technologinių) gebėjimų skatinimui ir tobulinimui skirtų užduočių, nes vadovėlis orientuotas ir į bendrąjį kursą.

Užduotys, suformuluotos keliais etapais (žinių patikrinimas (testas, struktūrų atpažinimas), klausimai žinių taikymui, bandymo analizė pagal pateiktus klausimus), skatina mokinius pamokoje arba dirbant savarankiškai kritiškai mąstyti, spręsti problemas.

Naudojantis Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, vadovėlyje esančios informacijos pakanka ugdymo individualizavimui; vadovėlio medžiagos sudėtingumas, vaizdumas, apimtis pritaikyta įvairių mokymo(si) stilių ir XI–XII klasių mokiniams, *užduočių grįžtamajam ryšiui gauti arba įsivertinti, išplėstiniam kursui papildomai galima būtų pateikti literatūros (klausymynų) sąrašą skyriaus pabaigoje.*

Vadovėlio medžiagos tekstinė ir vaizdinė kokybė:

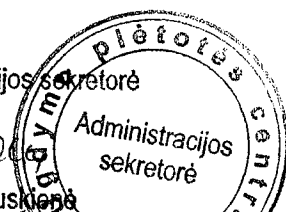
Vadovėlio teksto išdėstymas puslapyje, teksto sudėtingumas ir struktūra pritaikyta mokymuisi, *esamas tuščias vietas galima būtų papildyti su tekstu susijusia vaizdine medžiaga, tai pažymėta rankraštyje.*

Vaizdinė medžiaga, kai naudojamos skirtingos spalvos schemose, teikia aiškumo analizuojant piešinius, *žinių tikrinimui galėtų būti panaudojami kitaip pavaizduotų objektų (organelių, ląstelių, audinių...) piešiniai, tai paskatintų mokinius turimos mokomosios medžiagos atidesnei analizei.*

Vadovėlio tekstų kalba dažniausiai aiški ir logiška. *Keletas netikslumų pažymėta rankraštyje, (pvz., 32 psl. nepabaigta mintis).*

Kopija tikra
Administracijos sekretorė

Rita Zakarauskienė

Reti tekstinėje ir vaizdinėje medžiagoje esantys netikslumai ir klaidos pabraukti arba nurodyti rodyklėmis rankraštyje.

Vadovėlio medžiaga atitinka 4 punkte nurodytas vertybines nuostatas.

Vadovėlis vertinamas remiantis Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, jų reglamentuotu bendroju ir išplėstiniu kursu; atsižvelgiant į brandos egzaminų programas; mokinių mokymosi stilius, įvairiapusį kompetencijų ugdymą; darbo su XI–XII klasių moksleiviais dėstant biologiją bendroju ir išplėstiniu kursu patirtimi.

Išvada:

Vadovėlis atitinka Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių turinio vertinimo tvarkos aprašo 6 punkte nurodytus reikalavimus.

Recenzento vardas ir pavardė
Jolita Višinskienė

2012–06–07

Kopija tikra
Administracijos sekretorė

Rita Zakarauskienė
2012.06.07

